

מנהיגי חינוך יקרים, ערב שבת שלום!

פרשת בהר בחוקותי

על הפסוק "אם בחוקותי תלכו" מביא המדרש רבה: "חשבתי דרכי ואשיבה רגלי אל עדותיך" (תהילים קיט) – אמר דוד רבש"ע בכל יום ויום הייתי מחשב ואומר למקום פלוני ולבית דירה פלונית אני הולך והיו רגלי מביאות אותי לבתי כנסיות ולבתי מדרשות". ניתן לבאר מדרש זה בכמה אופנים. יש מבארים שהכוונה שרגליו הובילו אותו מעצמן למקום שהוא אוהב כדברי הילל (סוכה נ"ג) "למקום שאני אוהב רגלי מוליכות אותי". ובתי כנסיות ובתי מדרשות הם מקום אהבתו, הם בשורש נשמתו. לשם נשמתו נמשכת, ושם הוא מוצא שלוה ורוגע. ואכן באופן טבעי וספונטני רגליו מוליכות אותו לשם בלי החלטה מכוונת.

ניתן גם לומר שדוד עשה לעצמו תוכנית עבודה בכל יום, אך לפני ביצועה "חישב מסלול מחדש" והחליט במחשבה שניה שעדיף ללכת למקום היותר משמעותי- לבית המדרש. אך נראה שזו הבנת המדרש בפירוש האחר שהביא לפסוק זה בתהילים: "חשבתי מתן שכרן של מצוות והפסדן של עבירות ואשיבה רגלי אל עדותיך" בדומה למשנה באבות פרק ב' "והוי מחשב הפסד מצוה כנגד שכרה ושכר עבירה כנגד הפסדה".

ואם כן בדרשה הראשונה טמונה כוונה אחרת. לדוד היו משימות שהיה חייב לבצע. ואמנם ליבו נתון למחוזות אחרים אך את חובתו היה חייב לבצע ולכן התבונן איך יהפוך זאת למסייע למגמתו העיקרית להדבק בקב"ה. היה מקיים "בכל דרכיך דעהו" ואז התקיים בו "והוא יישר אורחותיך" (משלי ג' ו), הקב"ה יסייע לו במגמתו זו. עומק נוסף בדברים מאיר את המקומות הנמוכים והרחוקים אליהם האדם חייב להגיע ומעניק להם מימד של מפגש עם ה', 'חשבתי דרכי ואשיבה רגלי אל עדותיך'. גם במקומות הנמוכים והרחוקים חובה עלינו לחפש את השכינה ולפגוש אותה, להרגיש את קרבת ה' דווקא כאשר אנחנו נמצאים בשפל, במקום נמוך.

נראה שעבודת ה' בבתי כנסיות ובתי מדרשות היא המשימה הקלה יותר. כל יהודי דבק בה' במקום הטבעי המיועד לכך, והחידוש הוא להצליח להדבק בשכינה גם בחיי החולין. נראה שאצל התלמידים הצעירים יש להשקיע רבות על מנת לעורר את האהבה והחיבור העמוק לבתי כנסיות ובתי מדרשות. גם בשלב היסודי והפשוט לכאורה יש להשקיע עמל מיוחד.

מסתבר שדוד אכן זכה לקיים את כל הפירושים השונים והתקיים בו "ויהי דוד לכל דרכיו משכיל וה' עמו" (שמו"א י"ח יד').

במציאות חיינו כיום ניתן להבין הסבר נוסף בפסוק. כשנחשב דרכינו נמצא שבכל תחומי החיים ישנה התקדמות וחתירה לחזרה לשיגרה לפחות חלקית בצפיה גדולה לחזרה גם לבתי הכנסיות, דווקא במציאות זו עלינו להרגיש את הכמיהה ל"אשיבה רגלי אל עדותיך"- לבתי כנסיות. לצד ההתרגשות הגדולה למראה המניינים הנפתחים בכל מקום בדרך יצירתית השומרת על כללי הבריאות הנדרשים, נרבה בתפילה שנוכל לחדש ימינו כקדם ולחזור לתפילה ב"מקדש מעט", נוסיף לחפש איך למצוא את המפגש עם רבש"ע בכל אתר ואתר. נסיים השבת קריאת חומש ויקרא ונקרא כולנו: חזק, חזק, ונתחזק.